

lysninger i denne Henseende skal jeg ikke videre indlade mig paa dette Punkt. Til disse Bemærkninger skal jeg for Diablikket indskrænke mig. Der kunde maaskee med Hensyn til de andre Indretninger og Anstalter, der omhandles i Lovforslaget, være Anledning til enkelte Bemærkninger i samme Retning; men jeg har holdt mig til dette enkelte Tilfælde, som hændelsesviis er mig vel bekendt.

Klausen: Saaledes som dette Lovforslag foreligger, har det i sit hele Anlæg ringe Lighed med det, der var fremlagt af Regjeringen. Regjeringsudkastet sluttede sig til et Forslag, som var udgaaet fra Universitetet, og som var Resultatet af langvarig og meget omhyggelig Drøftelse og navnlig af en omhyggelig Afveielse af Universitetets Kræfter til at bære den Forøgelse af Udgifter, som vilde blive Følgen. Det var tillige et Forslag, som man vistnok ikke kan frakende Charakteren af et moderat og beskedent Forslag. Dette fremgaaer allerede deraf, at Ministeriet, med en ganske enkelt Undtagelse, ikke havde fundet Anledning til at fravige dette Forslags Bestemmelser. Det vil ogsaa fremgaae af en Parallel, som jeg skal tillade mig at anføre. Tidligere, førend Loven om Forhøielse af Gager for Medlemmerne af Høiesteret udkom, var den høieste Gage for Høiesteret lige med den høieste Universitetsgage, nemlig 3000 Rd., naar der nemlig til selve Gagen blivt lagt, som der maa, det Huusleietillæg, som tilfalder de ældste Professorer. Ved Loven for Høiesteret blev Gagen forhøiet fra 3000 til 4000 Rd. Forhøielsen, som var bragt i Forslag for Universitetet, bestod i et Tillæg af 90 Tor. Byg, som, naar det beregnes til $4\frac{1}{2}$ Daler pr. Tde., kun vil give et Tillæg af 400 Rd., saa at der mellem den høieste Universitetsgage og den høieste Gage i Høiesteret vilde blive en Forskiel af 600 Rd. Jeg troer nu ikke, at der har været nogen Anledning til at foretage den Omstøbning af Regjeringsudkastet, som har fundet Sted. Ved denne Omstøbning har Universitetspersonalet i det Hele taget, for de Allerflestes Vedkommende, ikke vundet, men snarere tabt. Nu standser den høieste Universitetsgage, med Fradrag af de 400 Rd. som

Huusleietillæg, ved en Gage af 2900 Rd. — et Tal, der unægtelig til at afflutte en Række er ligesaa ubequem og besynderligt som Tallet 49 eller 99 vilde være. Det er vel beregnet derpaa, at det skulde arronderes til 3000 Rd. ved den Omfætning, som er foretagen af en Deel af Gagen, til Sæd; men da den Sædværdi, hvorefter Reductionen til Penge atter skulde foregaae, er ansat til 5 Rd. pr. Tønde, saa er det kun ved høie Sædpriser, at der vil fremkomme et Overskud. I Almindelighed vil dette Tillæg blive æqual Nul. Høiesteret er der ved denne Omstøbning efter mit Skjøn vundet Noget for selve Loven. Den er bleven mere sammensat end tidligere, og der er indkommet i Loven adskillige Bestemmelser, som forekomme mig enten slet ikke at høre ind i en Gage Lov, eller idetmindste ikke i en partiel Gage Lov. Jeg vil henvise til § 6. Jeg troer, at Enhver vil med Forundring læse i en Gage Lov en Bestemmelse som denne: „Afgang til Lærerpøster ved Universitetet skal ikke være indskrænket ved nogen bestemt Examen.“ Enhver, som læser dette, maa bringes paa den Tro, at indtil nu har Afgang til Lærerpøster ved Universitetet været indskrænket ved en „bestemt Examen“, at en bestemt Examen er Gjennemgangspunktet for at opnaae Ansættelse ved Universitetet. Men allerede Universitetsfundatsen af 1788 har ingen anden Bestemmelse end den: at Den, som skal ansættes som Professor, skal „ved offentlige Beviser have godtgjort sin Indsigt og Lærdom“ i det Videnskabsfag, han overtager, og, hvor Valget kan være tvivlsomt mellem flere Concurrenter, skal det bestemmes ved Prøveforelæsninger. Her er altsaa ikke Tale om nogen Examen. Jeg har vel seet, at der til Begrundelse af denne Bestemmelse er anført, at Universitetsfundatsen indeholder, at Prøveforelæsningerne skulle holdes deels i Modersmaalet og deels paa Latin, og fremdeles, at en af Universitetstalerne, den ved Reformationseften, skal holdes paa Latin. Det er naturligt, at en Fundats, som blev givet paa en Tid, da Latin endnu var Lærdommens og Videnskabens Sprog, har en saadan Bestemmelse; dette kan ikke undre Nogen. Men, hvad der kunde vække Forundring, er, at noget Saadant kan ansøres, som om det endnu var gjældende ved